

การศึกษาข้อผิดพลาดในการใช้คำบ่งชี้ “ko” “so” และ “a”
ของนิสิตสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยนเรศวร
THE STUDY OF ERRORS IN USING OF “KO” “SO” AND “A”
OF THE JAPANESE MAJOR STUDENTS AT NARESUAN UNIVERSITY

อรอนงค์ โรงรักษา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาญี่ปุ่นศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ดร.โสภณ มะสินาริ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐริกา ทัพบทิม

Abstract

The research proposed to study the errors in using demonstrative words “ko” , “so” and “a” of 48 junior and senior Japanese major students of Naresuan University. The research was arranged by having students do the 30 items multiple choices test about using demonstrative words “ko” , “so” and “a” The content of the test was divided into two parts ; 1. Place Demonstrative words that shows the distance between the speaker and the listener 2. Content Demonstrative words that shows the content or the story the conversationers have talked about. The data were analyzed to find out the average rate of Demonstrative words using errors, after that analyzed the results by using descriptive statistics. The research finding showed that most of students were not able to choose the correct Content Demonstrative words. This kind of demonstrative words are the words that students have to try to understand in sentence structures more than the place Demonstrative words using , it was found that most students were incorrect in Direction Demonstrative words using.

Keywords : the errors , demonstrative words , Place Demonstrative words , Content Demonstrative words

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อผิดพลาดในการใช้คำบ่งชี้ “ko” “so” และ “a” ของนิสิตสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น ชั้นปี 3 และ 4 มหาวิทยาลัยนเรศวร จำนวน 48 คน โดยให้นิสิตทำแบบทดสอบเกี่ยวกับการใช้คำบ่งชี้ “ko” “so” และ “a” ซึ่งเป็นแบบให้เลือกตอบจำนวน 30 ข้อ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ด้าน คือ 1) คำบ่งชี้เฉพาะสถานที่ซึ่งแสดงถึงระยะห่างหรือขอบเขตของผู้พูดและผู้ฟัง 2) คำบ่งชี้เฉพาะเนื้อหาซึ่งแสดงถึงเรื่องราวหรือเนื้อหาที่ผู้พูดและผู้ฟังกล่าวถึง เมื่อได้ข้อมูลจะทำการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าเฉลี่ยของผลความผิดพลาดในการใช้คำบ่งชี้ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ผลจากการศึกษาพบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถเลือกใช้คำบ่งชี้เฉพาะเนื้อหาได้อย่างถูกต้องซึ่งเป็นการใช้คำบ่งชี้ที่ผู้เรียนจะต้องทำความเข้าใจในรูปแบบประโยคมากกว่าการใช้คำบ่งชี้เฉพาะสถานที่ นอกจากรูปแบบที่ต้องทำความเข้าใจให้ถี่ถ้วนแล้วในตำราเรียนภาษาญี่ปุ่นขั้นต้นที่ผู้เรียนได้ใช้เรียนไม่มีคำอธิบายที่ละเอียดชัดเจนจึงส่งผลให้ผู้เรียนเลือกใช้คำบ่งชี้ผิดพลาดได้ นอกจากนี้ในการทำแบบทดสอบผู้เรียนจะต้องอธิบายเหตุผลที่เลือกตอบในตัวเลือกนั้นๆ ด้วย จากเหตุผลที่เลือกตอบทำให้ทราบว่าผู้เรียนบางคนไม่สามารถแยกประเภทของการใช้คำบ่งชี้ได้ว่าข้อใดเป็นด้านคำบ่งชี้เฉพาะสถานที่หรือข้อใดเป็นด้านคำบ่งชี้เฉพาะเนื้อหาจึงทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเลือกใช้คำบ่งชี้เหล่านี้ได้อย่างถูกต้อง ส่วนด้านการใช้คำบ่งชี้เกี่ยวกับการบ่งชี้เฉพาะสถานที่พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่มีการใช้คำบ่งชี้ผิดพลาดในเรื่องของการบ่งชี้ทิศทาง

คำสำคัญ : ข้อผิดพลาด, คำบ่งชี้, คำบ่งชี้เฉพาะสถานที่, คำบ่งชี้เฉพาะเนื้อหา

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันภาษาอังกฤษที่จำเป็นจะต้องศึกษาในฐานะที่เป็นภาษาที่สองแล้ว ผู้เรียนจะนิยมเลือกเรียนภาษาอื่นๆ ควบคู่กันไป ด้วย ไม่ว่าจะเป็นภาษาญี่ปุ่นหรือภาษาจีน อันเนื่องมาจากสภาพสังคม เศรษฐกิจ การค้าขายมี การขยายตัวเพิ่มมากขึ้น หากกล่าวถึงในประเทศไทยภาษาที่มีผู้นิยมเรียนกันรองจากภาษาอังกฤษคือ ภาษาญี่ปุ่น เจแปนพาวนด์เดชั่นประเทศไทย (2556, หน้า 2-3) ได้สำรวจเกี่ยวกับผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นในปี 2012 พบว่ามีผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นจำนวน 129,616 คน ซึ่งมีจำนวนผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นร้อยละ 64.5 เมื่อเปรียบเทียบกับ การสำรวจผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นในปี 2009 และมีแนวโน้มที่จะมีผู้สนใจเรียนภาษาญี่ปุ่นมากขึ้นเรื่อยๆ

ในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศไม่ว่าจะภาษาใดก็ตามจะเริ่มต้นการเรียนด้วยหลักไวยากรณ์ที่ง่าย ๆ เช่น การแนะนำตัวเอง การบอกเวลา และสิ่งที่มีมักจะได้เรียนในเรื่องถัดไปก็คือ คำบ่งชี้ ในภาษาญี่ปุ่นก็เช่นเดียวกัน หากดูจากตำราเรียนหลายๆ เล่มหลังจากการเรียนเรื่องประโยคบอกเล่า ประโยคคำถาม ประโยคปฏิเสธแล้ว หัวข้อการเรียนในเรื่องต่อไปก็คือคำบ่งชี้

เมื่อดูจากตำราเรียนภาษาญี่ปุ่นขั้นต้นจะมีเพียงการอธิบายถึงวิธีการใช้เพื่อบอกระยะห่างระหว่างบุคคล สิ่งของ หรือสถานที่ และเมื่อเรียนภาษาญี่ปุ่นในระดับที่สูงขึ้นเกี่ยวกับการใช้คำบ่งชี้เหล่านี้ในตำราเรียนกลับไม่มีคำอธิบาย เกี่ยวกับวิธีการใช้ที่ละเอียด ซึ่งอาจจะทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจว่า ในรูปประโยคที่ซับซ้อนเช่นนี้ควรใช้คำบ่งชี้คำไหน เช่น

(5)A: 昨日、山田さんに初めて会いました。あの (*その) 人、ずいぶん変わった人ですね。

kinou, yamadasan ni hajimete aimashita. (ano(*sono)) hito, zuibun kawatta hito desu ne.

เมื่อวาน พบคุณยามาดะเป็นครั้งแรก เขาเป็นคนที่แปลกมาก B: ええ、あの (*その) 人は変人ですよ。

ee, (ano(*sono)) hito wa henjin desu yo.

ใช่, เขาเป็นคนที่แปลกๆ

(6)A1 : 昨日、山田という人に会いました。その (*あの) 人、道に迷って困っていたので、助けてあげました。

kinou, yama to iu hito ni aimashita. sono (*ano) hito, michi ni mayotte komatte itanode, tasukete agemashita.

เมื่อวานเจอคนที่ชื่อยามาดะ เขากำลังหลงทางอยู่ก็เลยช่วยบอกทางให้

B1 : その (*あの) 人、髭を生やした中年の人でしょう？

sono (*ano) hito, hige o hayashita chuunen no hito deshousu?

คนวัยกลางคนที่ไว้หนวดคนนั้นนะเหรอ

A2 : はい、そうです。

hai, soudesu.

ใช่ๆ

B2 : { その/あの } 人なら私も知っています。私も { その/あの } 人を助けてあげたことがあります。

{sono/ano} hito nara watashi mo shitteimasu. watashi mo, {sono/ano} hito o tasukete ageta koto ga arimasu.

ถ้าเป็นคนนั้นฉันรู้จัก ฉันก็เคยช่วยเขา จากตัวอย่าง (5) A และ B มีข้อมูลที่รู้ร่วมกันคือ รู้จักคุณยามาดะทั้งคู่ ดังนั้นในตัวอย่างนี้จึงใช้ 「あの(ano)」 ส่วนตัวอย่าง (6) ในประโยค A1 ที่เลือกใช้ 「その(sono)」 เนื่องจาก A คาดเดาว่า B ซึ่งเป็นผู้ฟังไม่รู้จักยามาดะ ถัดมาในประโยค B1 เลือกใช้ 「その(sono)」 เนื่องจาก B ไม่แน่ใจว่ายามาดะที่ A พูดถึงใช่ยามาดะคนเดียวกันกับที่ตนเอง รู้จักหรือไม่ ในประโยค B2 หาก B เข้าใจว่าเป็นยามาดะที่เป็นคนเดียวกันกับที่ตนเองรู้จักก็สามารถใช้ 「あの(ano)」 ได้ หรือหาก B คิดว่าไม่รู้จักยามาดะละเอียดเท่า A ก็สามารถใช้ 「あの(ano)」 ได้ด้วยเช่นกัน (久野 : Kuno, 1973)

จากการที่มีการใช้คำบ่งชี้ภาษาญี่ปุ่นที่ซับซ้อนขึ้นเช่นนี้ หากผู้เรียนไม่ทำความเข้าใจและจำวิธีการใช้ก็อาจจะทำให้ผู้เรียนมีความสับสนในเรื่องการเลือกคำมาใช้ให้ถูกต้องตามบริบทนั้นๆ เนื่องจากเป็นคำที่มีมักจะพบเห็นบ่อยๆ ทั้งในการสนทนาและการอ่านเนื้อเรื่อง ดังจะเห็นได้จากงานวิจัย ที่มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับคำบ่งชี้ 「こ(ko)・そ(so)・あ(a)」 ไว้หลายท่านเกี่ยวกับการแบ่งวิธีการใช้คำบ่งชี้ เช่น 竹田(Takeda, 1994) ได้ศึกษาเกี่ยวกับประเภทของการบ่งชี้เฉพาะเนื้อหาซึ่งบ่งชี้ด้วย 「こ(ko)」 三枝(Saegusa, 1998) ศึกษาเกี่ยวกับการแบ่งวิธีการใช้ 「こ(ko)」 และ 「そ(so)」 ในการบ่งชี้เฉพาะเนื้อหา 庵(iori, 2002) ศึกษาเกี่ยวกับการใช้คำบ่งชี้ 「この(kono)」 และ 「その(sono)」 ในการบ่งชี้เฉพาะเนื้อหา ส่วน テイウ イツド 義和(David Yoshikazu, 2014) ได้ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการใช้ด้านความสอดคล้องในเนื้อหาของคำบ่งชี้ภาษาญี่ปุ่นกรณีศึกษาวิธีการใช้คำบ่งชี้เฉพาะเนื้อหา และจากการศึกษา งานวิจัยเหล่านี้พบว่า ผู้เรียนชาวต่างชาติยังใช้คำบ่งชี้เหล่านี้ผิด และตำราเรียนที่ใช้สอนนั้นไม่ได้มีการอธิบายเกี่ยวกับวิธีการใช้ที่ชัดเจน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิธีการใช้คำบ่งชี้ 「こ(ko)・そ(so)・あ

(a) รวมถึงข้อผิดพลาดในการใช้คำบ่งชี้เหล่านี้ของผู้เรียนชาวไทย เพื่อเป็นแนวทางในการเรียนการสอนคำบ่งชี้ภาษาญี่ปุ่นและเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีการใช้คำบ่งชี้ภาษาญี่ปุ่นได้มากขึ้น และเลือกใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาข้อผิดพลาดในการใช้คำบ่งชี้ 「こ (ko) ・ そ (so) ・ ち (a)」 ของนิสิตสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยนเรศวร

ขอบเขตการวิจัย

1. เนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาเกี่ยวกับข้อผิดพลาดในการใช้คำบ่งชี้ 「こ (ko) ・ そ (so) ・ ち (a)」 ของผู้เรียนชาวไทย โดยได้แบ่งเนื้อหาคำบ่งชี้ ดังนี้

1.1 การใช้คำบ่งชี้ 「こ (ko) ・ そ (so) ・ ち (a)」 ในการบ่งชี้เฉพาะสถานที่

1.2 การใช้คำบ่งชี้ 「こ (ko) ・ そ (so) ・ ち (a)」 ในการบ่งชี้เฉพาะเนื้อหา

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ ชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางในการเรียนการสอนคำบ่งชี้ 「こ (ko) ・ そ (so) ・ ち (a)」 ทั้งในด้านการบ่งชี้เฉพาะสถานที่และด้านการบ่งชี้เฉพาะเนื้อหา

2. เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีการใช้คำบ่งชี้ภาษาญี่ปุ่นได้มากขึ้นและเลือกใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อผิดพลาด (Error Analysis)

ลิตเติลวูด (Littlewood, 1984, pp27-35 อ้างถึงใน วินส จันทะวงษ์ศรี, 2556, หน้า 13-15) ได้กล่าวไว้ว่า การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดทางภาษาขึ้นอยู่กับการถ่ายโอนกฎต่างๆ จากภาษาแม่ที่ผู้เรียนใช้กระบวนการสร้างภาษาที่สอง ในรูปแบบของตนเอง ซึ่งเรียกว่า ข้อผิดพลาดภาษาระหว่างกลาง และข้อผิดพลาดภาษาที่เกิดจากตัวภาษาเอง (Intralingual Errors) ซึ่งเป็นข้อผิดพลาดที่

ผู้เรียนภาษาที่สองใช้ภาษาเหมือนกันกับการใช้ภาษาของผู้เรียนภาษาที่หนึ่ง คือมีการสร้างภาษาขึ้นมาเอง (Generalization) และการทำให้ง่ายขึ้น (Simplification) ซึ่งจากลักษณะข้อผิดพลาดหลักๆ 2 ชนิดข้างต้น สามารถแบ่งชนิดของข้อผิดพลาดจากการศึกษาของผู้เรียนที่เป็นเด็กและผู้ใหญ่ได้ดังนี้

1) ข้อผิดพลาดที่เกิดจากการใช้เกินการ (Overgeneralization Errors) เป็นข้อผิดพลาดที่เกิดจากภายในตัวภาษาเอง ซึ่งสังเกตจากการเรียนรู้ภาษาที่หนึ่งของผู้เรียน

2) ข้อผิดพลาดที่เกิดจากการถ่ายโอนภาษา (Transfer Errors) ซึ่งแหล่งของข้อผิดพลาดเกิดจากภาษาระหว่างกลาง ซึ่งพบในผู้เริ่มเรียนภาษามากกว่าผู้เรียนที่อยู่ระดับกลาง

3) แหล่งที่มาที่คลุมเครือของข้อผิดพลาดหลายๆ อย่าง (Ambiguous source of many errors) บางครั้งผิดพลาดในการใช้ภาษาไม่สามารถตัดสินได้ว่าเป็นการใช้กฎเกณฑ์หรือการถ่ายโอน ข้อผิดพลาดที่เกิดจากการใช้กฎเกณฑ์อาจเป็นข้อผิดพลาดที่เกิดจากการถ่ายโอน

4) การทำให้ง่ายขึ้นโดยการละ (Simplification by omission) ข้อผิดพลาดที่เกิดจากการใช้กฎเกณฑ์หรือการถ่ายโอนสามารถแสดงให้เห็นถึงความรู้เดิมที่ผู้เรียนภาษาที่สองมีอยู่ ซึ่งผู้เรียนเหล่านี้จะสร้างรูปแบบให้ง่ายขึ้น ผู้เรียนมีความสับสนในข้อมูลต่างๆ ทางภาษาจึงสร้างกรอบที่ผู้เรียนสามารถใช้ได้เอง ในการนี้ผู้เรียนไม่เพียงแต่พยายามใช้ภาษาให้ง่ายขึ้นแต่ยังสร้างกฎเพิ่มขึ้นเพื่อใช้ในภาษาที่ตนสามารถแสดงออกและให้ความหมายได้ เช่น การละกฎต่างๆ ทางภาษา การทำภาษาให้ง่ายขึ้นเรียกว่า “redundancy education” เพราะมีการจำกัดกฎต่างๆ ทางภาษาที่ซับซ้อนต่อการเรียนรู้

5) ข้อผิดพลาดที่ไม่มีระบบ (Non-systematic Errors) เป็นข้อผิดพลาดที่ไม่ได้เป็นผลมาจากระบบใดๆ แต่ได้รับอิทธิพลมาจากสองปัจจัย คือ

(5.1) ยุทธวิธีการสื่อสาร ซึ่งผู้เรียนใช้แก้ปัญหาในการสื่อสาร ผู้เรียนอาจใช้พจนานุกรมหรือคู่มือต่างๆ ซึ่งอาจมีผลทำให้ผู้เรียนใช้ภาษาผิดเกี่ยวกับระบบโครงสร้างทางไวยากรณ์ ผู้เรียนอาจใช้วิธี “redundancy education” โดยละการใช้กฎต่างๆ บางส่วนหรืออาจใช้กฎเกณฑ์

(5.2) ข้อผิดพลาดที่เกิดจากการแสดงออกทางภาษาในการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการใช้ภาษา การแสดงออกทางภาษาที่ผิดบางครั้งเรียกว่า “mistakes” หรือ “lapses” เพื่อให้มีการแยกออกจาก “errors” การแยกเหล่านี้ดูเหมือนเป็นเรื่องยาก ดังนั้นการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาจึงขึ้นอยู่กับผลผลิตทางภาษาวามีเพียงพอที่จะนำไปสู่การตัดสินที่เที่ยงตรงหรือไม่

6) ข้อผิดพลาดเนื่องจากการผลกระทบจากการสอนเป็นข้อผิดพลาดที่เกิดจากการสอนผิดพลาดทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสน

7) การใช้ภาษาผิดอย่างถาวร (Fossilization) โดยปกติมีความคาดหวังว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าในสิ่งที่ตนเรียนรู้ จนกระทั่งภาษาระหว่างกลางของผู้เรียนมีความใกล้เคียงกับภาษาเป้าหมายมากขึ้นและผู้เรียนใช้ภาษาผิดน้อยลง แต่บางครั้งผู้เรียนผิดพลาดในการใช้ภาษาซึ่งข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นนี้เรียกว่า “fossilized” หมายความว่าผู้เรียนใช้ภาษาผิดอย่างถาวร ถ้าแยกแยะ “transitional errors” ซึ่งเป็นข้อผิดพลาดที่สามารถหายไปได้เมื่อผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการใช้ภาษา แต่การใช้ภาษาผิดอย่างถาวรเป็น error ที่ปรากฏอยู่ตลอดไปซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนตระหนักว่าข้อผิดพลาดนั้นไม่ได้ขัดขวางในการสื่อสารอย่างที่ตนต้องการ

8) หลักสูตรในชั้นเรียน (The learner’s Internal Syllabus) คือ หลักสูตรที่สถานศึกษากำหนดไว้เพื่อจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนภาษาที่สอง ซึ่งบางครั้งอาจไม่สอดคล้องกับสถานการณ์จริงทำให้ผู้เรียนไม่สามารถใช้ภาษาตามยุทธวิธีธรรมชาติ ดังนั้นหลักสูตรในชั้นเรียนจึงเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้เรียนใช้ภาษาผิดพลาด

บราวน์ (Brown, 1994 , pp213-215 อ้างถึงใน กนกเนตร เมืองขวัญใจ, 2552 หน้า 8) ได้ระบุสาเหตุของข้อผิดพลาดไว้ว่า

1) Interlingual Transfer เป็นการถ่ายโอนหรือการสอดแทรกจากภาษาแม่

2) Intralingual Transfer เป็นข้อผิดพลาดที่เกิดจากการเรียนภาษาเป้าหมายซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนภาษาที่สอง

3) Context of Learning เป็นข้อผิดพลาดจากบริบทการเรียน เช่น ครู สื่อการเรียน การสอน และสถานการณ์ทางสังคม จากแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดพบว่าเกิดจากปัจจัยหลายอย่างทั้งตัวผู้เรียนเองที่อาจจะมีการละไวการณบางอย่างเพื่อทำให้ภาษาที่ใช้นั้นง่ายขึ้นหรือตัวผู้เรียนคิดคำใหม่ๆ ขึ้นมา นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับอิทธิพลของภาษาแม่ที่จะส่งผลให้มีการใช้ภาษาผิดพลาด ซึ่งหากผู้เรียนสามารถตระหนักได้ว่าตนเองนั้นใช้ผิดวิธีก็จะทำให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษานั้นได้อย่างถูกต้องมากยิ่งขึ้น

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

An Yongsu (安龍洙, 1996) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบจากภาษาแม่ในการเรียนรู้คำบ่งชี้ 「こ (ko)・そ (so)・あ (a)」 ของผู้เรียนชาวเกาหลีใต้ กรณีศึกษาที่ใช้บ่งชี้เฉพาะเนื้อหา โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อสำรวจจากมุมมองของการแทรกแซงของภาษาแม่และสภาพการเรียนการสอนจากระดับของผู้เรียน ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1) กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวเกาหลีใต้จำนวน 138 คน แบ่งเป็นผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นขั้นต้นจำนวน 40 คน ชั้นกลาง 43 คน และขั้นสูง 55 คน โดยจะยึดผลจากการทำแบบทดสอบเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นกับการทดสอบความสามารถในการใช้ นอกจากนี้จะศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบจากสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน เช่น หลักสูตรที่ใช้ในการเรียนการสอน เป็นต้น

2) คำโครงสร้างในการสร้างแบบทดสอบโดยอ้างอิงมาจากข้อมูลของ 金水 (Kinsui , 1989) และ 宋 (Song, 1991) แล้วนำแบบทดสอบไปใช้ให้ชาวญี่ปุ่นจำนวน 10 คน โดยให้เลือก 「こ (ko)・そ (so)・あ (a)」 ที่เหมาะสมกับการใช้ในประโยคนั้น หากเป็นข้อที่มีชาวญี่ปุ่นเลือกคำตอบมากกว่า 2 ตัวเลือกจะตัดข้อนั้นออกไป สำหรับผู้เรียนชาวเกาหลีใต้ที่อยู่ในระดับขั้นต้นข้อที่คิดว่ามีคำหรือวลีที่ยากจะแปลความหมายเป็นภาษาเกาหลีกำกับไว้ หลังจากนั้นจึงนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจริงโดยใช้วิธีให้เลือกคำตอบจาก 「こ (ko)・そ (so)・あ (a)」 โดยให้เลือกเพียงหนึ่งคำตอบเท่านั้น

จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า ในการเรียนการสอนคำบ่งชี้เฉพาะเนื้อหาของผู้เรียนชาวเกาหลีใต้ การเรียนรู้เรื่องการใช้ 「こ (ko)」 เป็นเรื่องง่ายที่สุด ส่วนการแบ่งวิธีใช้ 「そ (so)」 กับ 「あ (a)」 ได้รับอิทธิพลในการใช้จากภาษาแม่เป็นอย่างมาก แม้แต่ผู้ที่เรียนอยู่ในระดับขั้นสูงยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับวิธีการใช้ 「そ (so)」 กับ 「あ (a)」 ส่วนผู้เรียนระดับขั้นต้น การใช้ 「そ (so)」 ดูเหมือนว่าจะได้รับอิทธิพลจากภาษาแม่มากที่สุด แต่ในระดับชั้นกลางจะให้ความสำคัญกับการใช้ 「あ (a)」 มากกว่าซึ่งเป็นเกณฑ์การเลือกใช้ชั่วคราวที่อาจจะมี ความเกี่ยวข้องกับภาษาระหว่างกลาง นอกจากนี้หากกล่าวจากมุมมองของการเรียนรู้ภาษาที่สองนั้น ในการเรียนการสอนคำบ่งชี้เฉพาะเนื้อหาของผู้เรียนชาวเกาหลีใต้จะได้รับอิทธิพลในการเรียนรู้ทั้งสองภาษาเป็นอย่างมาก ด้วยกระบวนการนั้นจึงทำให้ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชั้นกลางเกิดการเกณฑ์การเลือกใช้ชั่วคราวเป็นกรณีพิเศษ

Tanna (单娜, 2003) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการแยกวิธีใช้คำบ่งชี้ภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวจีน กรณีศึกษา 「そ (so)」 และ 「あ (a)」 ในการบ่งชี้เฉพาะเนื้อหา โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยคือ ศึกษาการแยกวิธีใช้ 「そ (so)」 ในวิธีการใช้แบบบ่งชี้เฉพาะเนื้อหา และศึกษาการใช้ 「あ (a)」 ในวิธีการใช้แบบบ่งชี้เฉพาะสถานที่ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจีนเอกภาษาญี่ปุ่นจำนวน 104 คน แล้วให้ทำแบบทดสอบ 10 ข้อ โดยให้เลือกจาก 「こ (ko)・そ (so)・あ (a)」 และเพื่อที่จะตรวจสอบว่ามีผลกระทบจากภาษาแม่หรือไม่จึงได้ทำแบบทดสอบโดยการแปลประโยคภาษา

จีนเป็นภาษาญี่ปุ่นจำนวน 4 ข้อ ในเรื่องของการใช้ 「そ (so)」 แบ่งเป็นในเรื่องของเรื่องราวและสิ่งของ ผลปรากฏว่าในเรื่องของการแสดงเรื่องราวผู้เรียนชาวจีนเลือกใช้ 「そ (so)」 ส่วนเรื่องของสิ่งของผู้เรียนชาวจีนจะเลือกใช้ 「あ (a)」 มากกว่า ส่วนการใช้ 「あ (a)」 ในการบ่งชี้สถานที่ที่จะแบ่งเป็นผู้ฟังกับไม่มีผู้ฟัง ในประโยคที่เป็นภาษาญี่ปุ่นผลปรากฏว่า หากมีผู้ฟังนักศึกษาจะเลือกใช้ 「あ (a)」 แต่หากไม่มีผู้ฟังนักศึกษาจะเลือกใช้ 「こ (ko)」 มากกว่า แต่เมื่อดูประโยคที่แปล จากภาษาจีนเป็นภาษาญี่ปุ่นนั้นไม่ว่าจะมีหรือไม่มีผู้ฟัง นักศึกษาจะเลือกใช้คำว่า 「こ (ko)」 เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งนี่ก็อาจจะเป็นผลมาจากอิทธิพลในภาษาแม่ก็เป็นได้

Nonami Masataka (野浪正隆, 2010) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้คำบ่งชี้เฉพาะเนื้อหา 「こ (ko)」 กับ 「そ (so)」 โดยจะศึกษาเกี่ยวกับระดับความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ 「こ (ko)」 กับ 「そ (so)」 ของชาวญี่ปุ่นและผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาที่สองโดยวิธีการให้ทำแบบสอบถาม ผลปรากฏว่ายังมีการใช้ 「こ (ko)」 กับ 「そ (so)」 ผิดพลาด อาจเนื่องมาจากการเรียนการสอนที่ยังไม่มีการอธิบายวิธีการใช้ที่ยังไม่เพียงพอ

นอกจากนี้ Nonami ยังได้กล่าวไว้ว่า สิ่งที่จะทำให้ผู้เรียนจำคำบ่งชี้เฉพาะเนื้อหา 「こ (ko)」 กับ 「そ (so)」 เกี่ยวกับประโยคที่สามารถใช้ได้ทั้ง 「こ (ko)」 กับ 「そ (so)」 ควรจะอธิบายเกี่ยวกับผู้ฟังหรือผู้อ่านว่ามีการนำไปใช้แบบไหน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความแตกต่างเล็กน้อยของวิธีการใช้ 「こ (ko)」 กับ 「そ (so)」 และจะทำให้ผู้เรียนสามารถคาดเดาเกี่ยวกับสถานการณ์ต่างๆ ในภาษาญี่ปุ่นได้มากขึ้น และสิ่งที่ต้องระวังในการใช้ 「そ (so)」 ความรู้สึกที่ต้องคำนึงถึงผู้ฟังด้วย

จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่าการศึกษาคำบ่งชี้ 「こ (ko) . そ (so) . あ (a)」 ของผู้เรียนชาวต่างชาติที่เรียนภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาที่สองทั้งในด้านการใช้คำบ่งชี้เฉพาะสถานที่และคำบ่งชี้เฉพาะเนื้อหาซึ่งพบว่าผู้เรียนชาวต่างชาติมียังมีการใช้ผิดอยู่ อาจจะเป็นเนื่องมาจากการเรียนการสอนการอธิบายเกี่ยวกับวิธีการใช้ในตำราที่ใช้เรียนยังไม่เพียงพอทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจอย่างชัดเจนหรืออาจจะเกี่ยวข้องกับภาษาแม่ของผู้เรียนทำให้เลือกใช้คำบ่งชี้ผิดพลาด จากการศึกษางานวิจัยเหล่านี้ทำให้ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษา ว่าสำหรับผู้เรียนชาวไทยมีการใช้คำบ่งชี้เหล่านี้ผิดพลาดบ้างหรือไม่ แล้วผิดพลาดในด้านใดบ้าง

วิธีดำเนินงานวิจัย

งานวิจัยเรื่องการศึกษาข้อผิดพลาดในการใช้คำบ่งชี้ 「こ (ko) . そ (so) . あ (a)」 ของนิสิตสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่นิสิตสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิต ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้อยู่ในระดับต้นและระดับกลาง และเคยเรียนหัวข้อการใช้คำบ่งชี้เหล่านี้มาแล้ว โดยผู้วิจัยใช้การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2. เครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาข้อผิดพลาดในการใช้คำบ่งชี้ 「こ (ko) . そ (so) . あ (a)」 ของนิสิต ได้แก่ แบบทดสอบการใช้คำบ่งชี้ 「こ (ko) . そ (so) . あ (a)」 ซึ่งเป็นแบบให้เลือกด้านละ 15 ข้อ รวมเป็นจำนวน 30 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับ ดังนี้

2.1 การสร้างแบบทดสอบในการวัดความสามารถในการใช้คำบ่งชี้ 「こ (ko) . そ (so) . あ (a)」 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1.1 ศึกษาวิธีการใช้คำบ่งชี้ 「こ (ko) . そ (so) . あ (a)」 ที่ต้องการจะทดสอบ ได้แก่

2.1.1.1 คำบ่งชี้เฉพาะสถานที่

2.1.1.2 คำบ่งชี้เฉพาะเนื้อหา

2.1.2 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้คำบ่งชี้ 「こ (ko) . そ (so) . あ (a)」 แบบให้เลือกตอบ โดยผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมประโยคตัวอย่างจากตำราเรียน คู่มืออธิบายไวยากรณ์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้คำบ่งชี้ 「こ (ko) . そ (so) . あ (a)」 จำนวน 60 ข้อ

2.1.3 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา หลังจากนั้นนำแบบทดสอบเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจเช็คความถูกต้องและพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาว่ามีความสอดคล้อง (Index of consistency : IOC) กับวัตถุประสงค์ในการวิจัยหรือไม่ โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาข้อทดสอบ ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อทดสอบนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อทดสอบนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อทดสอบนั้นไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2.1.4 นำแบบทดสอบที่ได้รับการตรวจสอบไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มผู้เรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 ชุด ซึ่งผู้วิจัยนำไปใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลสงคราม เนื่องจากเป็นกลุ่มทดลองที่มีความรู้ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยต้องการจะทดสอบ เพื่อให้ทราบว่าแบบทดสอบดังกล่าวมีความเหมาะสมหรือไม่

2.2 จัดพิมพ์แบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วจำนวน 30 ข้อ ให้เป็นฉบับที่สมบูรณ์เพื่อที่จะนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลภาษาญี่ปุ่น เพื่อนำมาเป็นประโยคตัวอย่าง ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลของประโยคที่เกี่ยวข้องกับคำบ่งชี้ 「こ(ko)・そ(so)・あ(a)」 จากแหล่งข้อมูลดังต่อไปนี้

3.1.1 แหล่งข้อมูลที่เป็นตำราเรียนหรือคู่มืออธิบายไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่น

3.1.2 แหล่งข้อมูลที่เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2 การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 เวลาที่ดำเนินการเก็บข้อมูล เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เดือนเมษายน 2558

3.2.2 สถานที่เก็บข้อมูล สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

4. วิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

4.1 ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ผลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละในการใช้คำบ่งชี้ 「こ(ko)・そ(so)・あ(a)」

4.2 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการศึกษาข้อผิดพลาดในการใช้คำบ่งชี้ “ko” “so” และ “a” ของนิสิตสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยนเรศวร จำนวน 48 คน จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการให้นิสิตทำแบบทดสอบ แล้วนำผลมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละในการใช้คำบ่งชี้ 「こ(ko)・そ(so)・あ(a)」 จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) และในการทำแบบทดสอบในแต่ละข้อนิสิตต้องอธิบายเหตุผลในการเลือกตอบคำตอบ ของข้อนั้นๆเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อผิดพลาด ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวน 48 คน แบ่งเป็นเพศชายจำนวน 9 คน เพศหญิงจำนวน 39 คน ประสบการณ์การเรียนของกลุ่มตัวอย่างพบว่าผู้ที่เคยเรียนภาษาญี่ปุ่นตั้งแต่ 1-3 ปี จำนวน 18 คน 4-6 ปี จำนวน 25 คน และเรียนมากกว่า 6 ปี จำนวน 5 คน นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ที่ไม่เคยไปประเทศญี่ปุ่นจำนวน 39 คน และมีผู้ที่เคยไปประเทศญี่ปุ่นมาแล้วจำนวน 9 คน ซึ่งส่วนใหญ่ไปศึกษาต่างประเทศญี่ปุ่นเป็นเวลาประมาณ 2 เดือน ส่วนด้านความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นอยู่ในระดับ N2 จำนวน 2 คน ระดับ N3 จำนวน 14 คน ระดับ N4 จำนวน 13 คน ระดับ N5 จำนวน 2 คน นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ที่ไม่เคยสอบวัดความสามารถทางภาษาญี่ปุ่นเลยจำนวน 8 คน และผู้ที่เคยสอบแต่ไม่ผ่านเกณฑ์ในระดับใดเลยจำนวน 9 คน

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์แบบทดสอบเกี่ยวกับการใช้คำบ่งชี้ 「こ(ko)・そ(so)・あ(a)」

ผู้วิจัยขอสรุปเกี่ยวกับวิธีการใช้คำบ่งชี้ 「こ(ko)・そ(so)・あ(a)」 เพื่อให้เข้าใจเกี่ยวกับวิธีการใช้ โดยแบ่งออกเป็นดังนี้

1. การบ่งชี้เฉพาะสถานที่ 「現場指示(genbashiji)」 สามารถสรุปได้ดังนี้

こ : เป็นพื้นที่ของผู้พูดและสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวผู้พูด

そ : เป็นพื้นที่ของผู้ฟังและสิ่งที่อยู่ระยะห่างปานกลางจากตัวผู้พูด

あ : อยู่นอกพื้นที่ของทั้งผู้พูดและผู้ฟังและสิ่งที่อยู่ไกลตัวจากผู้พูด

2. การบ่งชี้เฉพาะเนื้อหา 「文脈指示(bunmyakushiji)」 สามารถสรุปได้ดังนี้

こ : ใช้ในการบ่งชี้สิ่งที่เป็นหัวข้อเนื้อหาและสามารถระบุสิ่งนั้นได้

そ : ใช้บ่งชี้ในกรณีที่ผู้พูดคิดว่าผู้ฟังไม่เข้าใจหรือไม่เคยรับรู้ในเรื่องราวเหล่านั้นมาก่อนและใช้ในการบ่งชี้ความหมายของเนื้อหาและไม่สามารถระบุสิ่งนั้นได้

あ : ใช้บ่งชี้ในกรณีที่ผู้พูดรู้เรื่องราวนั้นเป็นอย่างดีและบางครั้งผู้พูดและผู้ฟังมีประสบการณ์ร่วมกันในเรื่องราวนั้นด้วย

1. คำบ่งชี้เฉพาะสถานที่

ในการเลือกใช้คำบ่งชี้ 「こ(ko)・そ(so)・あ(a)」 เกี่ยวกับด้านการบ่งชี้เฉพาะสถานที่ที่พบว่านิสิตส่วนใหญ่สามารถทำแบบทดสอบได้ถูกต้อง แต่ก็ยังพบข้อผิดพลาดในบางข้อที่นิสิตเลือกใช้คำบ่งชี้ในการบ่งชี้ระยะใกล้ไกลหรือการบ่งชี้ทิศทางผิด เช่น

ข้อ 11 A : 郵便局はどこですか。

Yuubinkyoku wa doko desu ka.

ไปรษณีย์อยู่ที่ไหนคะ

B : この道をまっすぐ行くとスーパーがあります。で、(ここ・そこ・あそこ)を右に曲がってください。

Kono michi o massugu iku to suupaa ga arimasu. De, (koko,soko,asoko) o migi ni magatte kudasai.

เดินตรงไปจะพบซูเปอร์มาเก็ต แล้วก็เลี้ยวขวาตรงนั้น A ถาม B ว่าไปรษณีย์อยู่ที่ไหน B จึงบอกให้เดินตรงไปตามถนนเส้นนี้จะมีซูเปอร์มาเก็ต แล้วให้เลี้ยวขวาที่ตรงนั้น ดังนั้นจึงควรเลือกตอบ 「そこ(soko)」 เพราะถือว่าอยู่ในขอบเขตพื้นที่การสนทนาทั้งสองฝ่าย

ตารางที่ 1 ผลการเลือกตอบประโยคตัวอย่างที่ 11

คำบ่งชี้	กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวนผู้เลือก (คน)	ร้อยละ
こ	3	6.25
そ	15	31.25
あ	30	62.5
รวมเฉลี่ย	48	100

ในข้อนี้มีนิสิตที่ตอบผิดถึงร้อยละ 62.5 ส่วนเหตุผลในการเลือกตอบนิสิตได้อธิบายว่า “เพราะอยู่ไกลตัวผู้พูด พูดถึงสิ่งที่อยู่ไกลจากทั้งผู้พูดและผู้ฟัง อยู่ไกลจากทั้งผู้พูดและผู้ฟัง จึงใช้ あそこ” ซึ่งเมื่อดูจากคำอธิบายของนิสิตแล้วทำให้ทราบว่านิสิตมองเพียงแค่ด้านที่เป็นระยะไกลไกลของสถานที่เท่านั้นเนื่องจากหนังสือเรียนได้อธิบายเพียงแค่ระยะไกลไกลแต่สำหรับคนญี่ปุ่นนั้นจะมีความคิดที่ว่าขณะนี้ทั้งคู่อยู่ในขอบเขตเดียวกัน

ข้อ 15 母 : ちょっと背中をかいてくれる?

Haha : chotto senaka o kaite kureru?

แม่ : เกาหลังให้หน่อย

子 : どこがかゆいの? (ここ・そこ・あそこ)?

Ko:doko ga kayui no?(koko,soko,asoko,)?

ลูก : คั้นตรงไหน ตรงนี้เหรอ

母 : そう、(ここ・そこ・あそこ)。

Haha : sou,(koko,soko,asoko).

แม่ : ใช่ๆ ตรงนั้นแหละ

แม่ให้ลูกช่วยเกาหลังให้ ลูกจึงถามว่าคั้นตรงไหน เนื่องจากสิ่งที่ลูกถามอยู่ใกล้มือของลูกซึ่งกำลังสัมผัสหลังของแม่อยู่ ดังนั้นลูกจึงใช้คำว่า 「ここ(koko)」 ส่วนแม่ถึงแม้ว่าจะเป็นแผ่นหลังของแม่เองแต่ส่วนที่คั้นไม่ได้อยู่ใกล้มือแม่แต่อยู่ใกล้ตัวลูกซึ่งเป็นผู้ฟัง แม่จึงใช้คำว่า 「そこ(soko)」

ตารางที่ 2 ผลการเลือกตอบประโยคตัวอย่างที่ 15

คำบ่งชี้	กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวนผู้เลือก (คน)	ร้อยละ
こ	45	93.75
そ	2	4.17
あ	1	2.08
รวมเฉลี่ย	48	100

จากตารางพบว่าในคำตอบข้อแรกมีผู้ตอบถูกถึงร้อยละ 93.75 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีความเข้าใจเป็นอย่างดีในการใช้คำบ่งชี้เกี่ยวกับการระบุระยะใกล้ไกล แต่ในส่วนของคำตอบข้อที่สองกลับพบว่าผู้เรียนตอบผิดมากถึงร้อยละ 81.25 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ผลการเลือกตอบประโยคตัวอย่างที่ 15

คำบ่งชี้	กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวนผู้เลือก (คน)	ร้อยละ
こ	39	81.25
そ	7	14.58
あ	2	4.17
รวมเฉลี่ย	48	100

เหตุผลในการเลือกตอบนิสิตได้อธิบายว่า “เพราะอยู่ใกล้ตัวแม่จึงใช้ 「ここ(koko)」, ถามถึงที่เดียวกันแม่จึงตอบ 「ここ(koko)」, อยู่ใกล้ตัวของผู้เป็นแม่เหมือนกันจึงเลือกตอบ 「ここ(koko)」, เพราะแม่มองไม่เห็นจึงเลือกตอบ 「あそこ(asoko)」 เมื่อดูจากคำอธิบายของนิสิตแล้วทำให้ทราบว่านิสิตมองว่าเป็นหลังของแม่ เพราะฉะนั้นอยู่ในขอบเขตของผู้พูดจึงทำให้นิสิตเลือกตอบ 「ここ(koko)」 เป็นจำนวนมากโดยไม่ได้คำนึงถึงว่าแผ่นหลังของแม่อยู่ใกล้มือของลูกมากกว่า

2. คำบ่งชี้เฉพาะเนื้อหา

ในการเลือกใช้คำบ่งชี้ 「こ(ko)・そ(so)・あ(a)」เกี่ยวกับด้านการบ่งชี้เฉพาะเนื้อหาพบว่านิสิตส่วนใหญ่ไม่สามารถ

ทำแบบทดสอบได้ถูกต้อง ซึ่งอาจจะเป็นเพราะในตำราเรียนไม่ได้มีอธิบายไว้ และเนื่องจากในตำราเรียนไม่ได้มีคำอธิบายเกี่ยวกับคำบ่งชี้เฉพาะเนื้อหาจึงทำให้บางครั้งนี่สติดคิดว่าข้อที่เป็นคำบ่งชี้เฉพาะเนื้อหาเป็นการบ่งชี้เฉพาะสถานที่ เช่น

ข้อ 20 A: 近くにイタリア料理の店があるんですが、おいしいですよ。

chikaku ni itaria ryouri no mise ga arun desu ga, oishii desu yo.

มีร้านอาหารอิตาลีที่อร่อยใกล้ๆ นี่นะ

B: そうですね (ここ・そこ・あそこ) はなんという店ですか。

sou desu ka, (koko, soko, asoko) wa nan to iu mise desu ka.

อย่างนั้นหรือ แล้วร้านนั้นชื่อร้านอะไรหรือ A บอก B ว่าใกล้ๆ นี่มีร้านอาหารอิตาลีอยู่และอาหารอร่อยนะ แต่ B ไม่เคยทราบข้อมูลเกี่ยวกับร้านนั้นมาก่อนเลย ดังนั้นเมื่อ B ต้องการจะถามข้อมูลจาก A จึงเลือกตอบ 「そこ(soko)」

ตารางที่ 4 ผลการเลือกตอบประโยคตัวอย่างที่ 20

คำบ่งชี้	จำนวนผู้เลือก (คน)	ร้อยละ
こ	2	4.17
そ	7	14.58
あ	39	81.25
รวมเฉลี่ย	48	100

จากตารางจะเห็นได้ว่ามีนิตินิตที่ตอบผิดมากถึงร้อยละ 81.25 ซึ่งนิตินิตได้อธิบายเหตุผลในการเลือกตอบไว้ว่า “พูดถึงสถานที่ที่ไกลออกไป ดูจากตำแหน่งที่อยู่ไกลตัวผู้พูดและผู้ฟัง” เมื่อดูจากคำอธิบายของนิตินิตแล้วทำให้ทราบว่านิตินิตเข้าใจความหมายของบทสนทนาในข้อนี้ว่าเป็นบทสนทนาเกี่ยวกับการบ่งชี้เฉพาะสถานที่ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วนั้น A เพียงแค่ให้ข้อมูลกับ B ว่ามีร้านอาหารอิตาลีอยู่ใกล้ๆ นี้เท่านั้นไม่ได้กล่าวถึงระยะห่างของผู้สนทนากับสถานที่นั้นแต่อย่างใด

ข้อ 23 エリザベス・テラーがまた結婚した。(この・その・あの) 女優が結婚するのはこれで七回目だそうだ。

Erizabesu Teeraa ga mata kekkon shita. (kono, sono, ano) joyuu ga kekkon suru no wa kore de nana kai me da sou da.

อลิซาเบท เทเลอร์แต่งงานอีกครั้งแล้วนะ ดูเหมือนว่านักแสดงหญิงคนนั้นจะแต่งงานครั้งนี้เป็นครั้งที่ 7 แล้วผู้พูดรู้ข้อมูลอยู่ฝ่ายเดียวและคาดเดาว่าผู้ฟังไม่เคยทราบข้อมูลเกี่ยวกับนักแสดงหญิงคนนี้นี่ว่าแต่งงานอีกครั้งและครั้งนี้เป็นการแต่งงานครั้งที่ 7 แล้ว ดังนั้นผู้พูดจึงควรเลือกใช้ 「その(sono)」

ตารางที่ 5 ผลการเลือกตอบประโยคตัวอย่างที่ 23

คำบ่งชี้	กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวนผู้เลือก(คน)	ร้อยละ
こ	6	12.5
そ	10	20.84
あ	32	66.66
รวมเฉลี่ย	48	100

จากตารางข้างต้น จะเห็นได้ว่ามีนิตินิตตอบว่าใช้ 「あの(ano)」 ซึ่งเป็นข้อที่ผิดร้อยละ 66.66 โดยนิตินิตได้อธิบายเหตุผลในการเลือกตอบว่า “เพราะ อยู่ไกลตัวจากทั้งผู้พูดและผู้ฟังจึงเลือกใช้ 「あの(ano), เลือกใช้ 「この(kono)」 เพราะได้มีการพูดถึงผู้หญิงในประโยคก่อนหน้า(ใกล้ตัว), เป็นการกล่าวถึงคนที่อยู่ไกลตัว, กล่าวถึงบุคคลที่ 3 ที่อยู่ไกลตัว” จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ทราบว่าในข้อนี้ก็เช่นกันที่นิตินิต ส่วนใหญ่คิดว่าเป็นการบอกถึงระยะห่างระหว่างผู้พูดกับ ตัวนักแสดงโดยไม่ได้คำนึงว่าเป็นเรื่องของการให้ข้อมูลเท่านั้น

ข้อ 29 A: 『キッチン』という小説を読みました。

“Kicchin”to iu shousetsu o yomimashita.

อ่านนวนิยายเรื่อง “คิทเชน” แล้ว

B: ああ、(これ・それ・あれ)は、とてもおもしろい小説ですね。

aa, (kore, sore, are) wa, totemo omoshiroi shousetsu desu ne.

อ้อ นวนิยายเรื่องนั้นหนะหรือ เป็นนวนิยายที่สนุกมากเลยนะ

เนื่องจากเป็นเรื่องที่ A และ B มีประสบการณ์ร่วมกันคือได้เคยอ่านหนังสือเรื่อง 「キッチン(kicchin)」 แล้วเหมือนกันจึงเลือกตอบ 「あれ(are)」

ตารางที่ 6 ผลการเลือกตอบประโยคตัวอย่างที่ 29

คำบ่งชี้	กลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวนผู้ที่เลือก (คน)	ร้อยละ
こ	9	18.75
そ	29	60.42
あ	10	20.83
รวมเฉลี่ย	48	100

ในข้อนี้มีนิสิตใช้คำบ่งชี้ผิดร้อยละ 60.41 โดยนิสิตอธิบายเหตุผลในการเลือกตอบว่า “B พูดถึงสิ่งที่ A รู้จัก, เป็นการพูดถึงสิ่งที่ผู้ฟังรู้จัก ดังนั้นจึงเลือกตอบ 「それ(sore), พูดถึงนิยายเรื่องเดียวกันจึงเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวทั้งผู้พูดและผู้ฟัง เป็นการเจาะจงว่าพูดถึงสิ่งที่อ่านมาแล้ว ดังนั้นจึงเลือกตอบ 「これ(kore)” จาก การอธิบายเกี่ยวกับเหตุผลในการเลือกตอบของนิสิตในข้อนี้ทำให้ทราบว่านิสิตมีความเข้าใจดีว่าทั้ง A และ B มีประสบการณ์ร่วมกัน คือ ได้อ่านนวนิยายเรื่อง “คิทเซ็น” เหมือนกัน แต่เมื่อเวลาเลือกตอบกลับตอบผิด ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการไม่ค่อยได้ใช้คำบ่งชี้เฉพาะเนื่อหามากเท่ากับการใช้คำบ่งชี้เฉพาะสถานที่จึงทำให้นิสิตเกิดความสับสนในการเลือกใช้คำบ่งชี้เฉพาะเนื่อหา

อภิปรายผล

ในการศึกษาข้อผิดพลาดในการใช้คำบ่งชี้ “ko” “so” และ “a” ของนิสิตสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ทำให้ทราบเกี่ยวกับวิธีการใช้คำบ่งชี้ในภาษาญี่ปุ่นว่าใช้ในสถานการณ์ใดได้บ้างและได้ทราบถึงข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นเมื่อนักนิสิตเลือกใช้คำบ่งชี้เหล่านี้

1. วิธีการใช้คำบ่งชี้ “ko” “so” และ “a”

การใช้คำบ่งชี้ในภาษาญี่ปุ่นแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ คำบ่งชี้เฉพาะสถานที่และคำบ่งชี้เฉพาะเนื่อหา โดยผู้วิจัยสามารถสรุปวิธีการใช้ได้ ดังต่อไปนี้

1.1 คำบ่งชี้เฉพาะสถานที่

การใช้ こ (ko) ในการบ่งชี้สถานที่ที่สามารถใช้ได้ ในกรณีที่ชี้สิ่งที่อยู่ใกล้ผู้พูด สิ่งที่เป็นขอบเขตของผู้พูดและผู้ฟังอยู่ในกลุ่มเดียวกันพื้นที่ส่วนตัวของผู้พูดใช้ชี้ในสิ่งที่ผู้พูดมีประสบการณ์โดยตรงและเป็นสิ่งที่ผู้พูดกำลังรู้สึกอยู่ในปัจจุบัน

การใช้ そ (so) ในการบ่งชี้สถานที่ที่สามารถใช้ได้ ในกรณีที่ชี้สิ่งที่อยู่ใกล้ผู้ฟัง สิ่งที่เป็นขอบเขตของผู้ฟัง เป็นสิ่งที่อยู่นอกพื้นที่ของผู้พูด เป็นสิ่งที่ไม่ได้อยู่ในความสนใจของทั้งผู้พูดและผู้ฟัง พื้นที่ส่วนตัวของผู้ฟังและพื้นที่ในการสนทนา ใช้ชี้ในสิ่งที่ผู้พูดมีประสบการณ์โดยอ้อมกล่าวคือ เป็นความเข้าใจหรือความรู้ของผู้ฟัง

การใช้ あ (a) ในการบ่งชี้สถานที่ที่สามารถใช้ได้ ในกรณีที่ชี้สิ่งที่อยู่ไกลจากทั้งผู้พูดและผู้ฟัง สิ่งที่ไม่ได้เป็นขอบเขตของ ผู้พูดและผู้ฟัง เป็นสิ่งที่อยู่ไกลจากทั้งผู้พูดและผู้ฟัง ไม่ได้อยู่ในพื้นที่ในการสนทนา และใช้ชี้ในสิ่งที่ผู้พูดมีประสบการณ์โดยตรงแต่ผู้พูดไม่ได้มีความรู้สึกนั้นแล้วในปัจจุบัน

1.2 คำบ่งชี้เฉพาะเนื่อหา

การใช้ こ (ko) ในการบ่งชี้เนื่อหาสามารถใช้ได้ในกรณีที่การพูดแสดงความคิดเห็นของตนเอง ใช้ชี้สิ่งที่เผชิญเกิดขึ้นตรงหน้าในขณะนั้น ชี้หัวข้อที่เป็นหลักในการสนทนาและบ่งชี้จุดเวลาของเรื่องราวในในปัจจุบัน สามารถเปลี่ยนเกี่ยวกับหัวข้อของเนื่อหา ผู้ถ่ายทอดเนื่อหาเป็นผู้กำหนดสิ่งบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อเนื่อหา ใช้ตอนที่มีการบ่งชี้โดยตรงและโดยอ้อมและสามารถระบุสิ่งนั้นได้

การใช้ そ (so) ในการบ่งชี้เนื่อหาสามารถใช้ได้ในกรณีที่การพูดแสดงความคิดเห็นของคู่สนทนา ผู้พูดไม่เข้าใจและคาดว่าผู้ฟังจะไม่เข้าใจเรื่องนั้นด้วย ผู้พูดไม่รู้เรื่องราวในมาก่อน ชี้ความคิดของผู้พูดหรือสิ่งที่ผู้พูดพูดกับตัวเอง ชี้สิ่งที่เป็นกลางในการสนทนาและใช้บ่งชี้เวลาทั้งในอดีตและอนาคต ไม่สามารถเปลี่ยนความหมายของเนื่อหา ผู้ถ่ายทอดเนื่อหาเป็นผู้กำหนดสิ่งบ่งชี้จากความหมายของเนื่อหา ใช้ตอนที่มีการบ่งชี้โดยอ้อมและไม่สามารถระบุสิ่งนั้นได้

การใช้ あ (a) ในการบ่งชี้เนื่อหาสามารถใช้ได้ในกรณีที่ผู้พูดให้การยอมรับแต่อยู่นอกพื้นที่ของการสนทนา ผู้พูดและผู้ฟังเข้าใจในเรื่องนั้น ผู้พูดรู้เรื่องราวที่กำลังพูดนั้นดีแม้ว่าจะเป็นเรื่องในอดีตก็ตาม การมีประสบการณ์ร่วมกันของผู้ฟังและผู้พูดและผู้พูดมีประสบการณ์โดยตรง ชี้เรื่องราวที่ทั้งผู้พูดและผู้ฟังมีประสบการณ์ร่วมกันและชี้จุดเวลาในอดีตที่ผู้พูดและผู้ฟังรู้เรื่องนั้นทั้งสองฝ่าย

2. ข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นเมื่อนักศึกษาเลือกใช้คำบ่งชี้

จากผลในการทำแบบทดสอบทำให้ทราบถึงข้อผิดพลาดในการใช้คำบ่งชี้ของนักศึกษาทั้งด้านการบ่งชี้เฉพาะสถานที่และการบ่งชี้เฉพาะเนื่อหา ดังนี้

2.1 ด้านการบ่งชี้เฉพาะสถานที่

ด้านการบ่งชี้เฉพาะสถานที่เป็นด้านที่นักศึกษามีความผิดพลาดในการใช้น้อยที่สุดซึ่งอาจจะเนื่องมาจากการใช้คำบ่งชี้ในด้านนี้มีความไม่ซับซ้อนเพราะเป็นเพียงแค่การแสดงระยะห่างและขอบเขตพื้นที่การใกล้หรือไกลจากตัวผู้พูดและผู้ฟังเท่านั้น ซึ่งในตำราเรียนที่นักศึกษาได้ใช้เรียนนั้นมีอธิบายไว้ค่อนข้างที่จะเข้าใจได้ง่ายและละเอียดชัดเจน และเมื่อดูจากการที่ให้นักศึกษาอธิบายถึงเหตุผลในการเลือกตอบทำให้ทราบว่านักศึกษามีความเข้าใจเป็นอย่างดีในเรื่องระยะห่างใกล้ไกลจากทั้งตัวผู้พูดและผู้ฟัง

แต่ก็ยังมีการใช้คำบ่งชี้เฉพาะสถานที่ ที่ทำให้นักศึกษาเกิดความสับสนในการเลือกใช้คำ เช่น การบ่งชี้ทิศทาง ยกตัวอย่างเช่น กรณีที่เป็นคำถามทางว่าสถานที่เหล่านี้อยู่ตรงไหน ในภาษาไทยมักจะใช้คำว่า “อยู่ตรงโน้น” ซึ่งตรงกับการใช้คำบ่งชี้ “a” ในภาษาญี่ปุ่น แต่ในภาษาญี่ปุ่นมักจะใช้คำว่า “อยู่ตรงนั้น” ซึ่งตรงกับการใช้คำบ่งชี้ “so” ในภาษาญี่ปุ่น เพราะในกรณีนี้เป็นการแสดงว่าผู้พูดและผู้ฟังอยู่ในขอบเขตของการสนทนาเดียวกัน จากตัวอย่างที่กล่าวมานี้ในตำราเรียนไม่ได้มีอธิบายไว้ จึงอาจจะทำให้ผู้เรียนไม่ทราบเกี่ยวกับการใช้ “so” ว่าสามารถใช้ในกรณีใดบ้าง นอกจากนี้ยังมีสาเหตุที่เกิดอิทธิพลของภาษาแม่ที่ผู้เรียนใช้กระบวนการสร้างภาษาที่สองในรูปแบบของตนเอง ซึ่งเรียกว่า ข้อผิดพลาดภาษาระหว่างกลาง ซึ่งเป็นแนวคิดของลิตเติลวูด (Littlewood, 1984, pp27-35 อ้างถึงใน วินส จันทะวงษ์ศรี, 2556, หน้า 13-15)

2.2 ด้านการบ่งชี้เฉพาะเนื้อหา

ด้านการบ่งชี้เฉพาะเนื้อหาเป็นด้านที่พบว่า นักศึกษามีการใช้คำบ่งชี้ที่ผิดพลาดมากที่สุดซึ่งอาจจะเนื่องมาจากมีการใช้ที่ซับซ้อนอาจจะต้องทำความเข้าใจกับรูปประโยคที่ให้ความว่าผู้พูดและผู้ฟังมีความเกี่ยวข้องในเรื่องที่กำลังกล่าวถึงนั้นๆ หรือไม่ นอกจากนี้ในตำราเรียนที่นักศึกษาใช้เรียนไม่ได้มีการเขียนอธิบายเกี่ยวกับวิธีการใช้คำบ่งชี้เฉพาะเนื้อหาที่ชัดเจนจึงทำให้นักศึกษาอาจเกิดความสับสนได้เมื่อนำไปใช้ นอกจากนี้ในการดูคำอธิบายถึงเหตุผลในการเลือกตอบทำให้ทราบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ทราบว่ารูปประโยคที่กำลังอ่านอยู่เป็นรูปประโยคการบ่งชี้เฉพาะเนื้อหา เพราะนักศึกษาได้ให้คำอธิบายเกี่ยวกับการใกล้ไกลของผู้พูดและผู้ฟังซึ่งเป็นการแสดงการบ่งชี้เฉพาะสถานที่ ซึ่งอาจเป็นข้อผิดพลาดที่ผู้เรียนภาษาที่สองใช้ภาษาเหมือนกันกับการใช้ภาษาของผู้เรียนภาษาที่หนึ่ง คือมีการสร้างภาษาขึ้นมาเอง (Generalization) และการทำให้ง่ายขึ้น (Simplification) ซึ่งตรงกับแนวคิดของลิตเติลวูด (Littlewood, 1984, pp27-35 อ้างถึงใน วินส จันทะวงษ์ศรี, 2556, หน้า 13-15) และอาจจะเป็นข้อผิดพลาดจากบริบทการเรียน Context of Learning เช่น ครู สื่อการเรียน ตำราเรียน การสอน และสถานการณ์ทางสังคม ซึ่งเป็นแนวคิดของบราวน์ (Brown, 1994, pp213-215 อ้างถึงใน กนกเนตร เมืองขวัญใจ, 2552 หน้า 8)

จากการอภิปรายผลดังกล่าวทั้งหมด ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ในด้านการใช้คำบ่งชี้เฉพาะสถานที่ที่นักศึกษามีความเข้าใจเป็นอย่างดี แต่ก็อาจมีการใช้ที่สับสนในเรื่องการบอกทิศทางอยู่บ้าง ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้มีแนวโน้มการใช้ “a” ซึ่งจะแปลว่า “โน้น” ในภาษาไทยมากกว่าการใช้ “so” ซึ่งจะแปลว่า “นั้น” ในภาษาไทย ส่วนในด้านการใช้คำบ่งชี้เฉพาะเนื้อหา นักศึกษามีการเข้าใจผิด

ในรูปประโยคว่าเป็นการบ่งชี้สถานที่เป็นจำนวนมาก ดังนั้นในการเรียนการสอนจึงควรมีการแทรกเนื้อหาของการใช้คำบ่งชี้เนื้อหาให้มากขึ้น เพราะในตำราเรียนไม่ได้มีอธิบายที่ชัดเจนและไม่ได้มีแบบฝึกหัดให้นักศึกษาฝึกทำเพื่อเพิ่มความเข้าใจในรูปแบบการใช้ที่หลากหลาย

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะเพื่อเป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยไม่ได้ศึกษาถึงวิธีการใช้คำบ่งชี้ของเจ้าของภาษาโดยตรง ในการวิจัยครั้งต่อไปหากมีการให้เจ้าของภาษาทำแบบทดสอบก็อาจจะเข้าใจถึงวิธีการคิดของเจ้าของภาษาในการเลือกใช้คำบ่งชี้ภาษาญี่ปุ่นเหล่านี้เพิ่มมากขึ้น
2. ในการวิจัยครั้งถัดไปควรมีการนำแบบทดสอบไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการใช้ภาษาญี่ปุ่นมากกว่านี้ เช่น การทดสอบกับผู้มีอาชีพล่าม การทดสอบกับอาจารย์ผู้สอน

เอกสารอ้างอิง

- กนกเนตร เมืองขวัญใจ. (2552). ผลการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับข้อผิดพลาดทางไวยากรณ์โดยใช้สัญลักษณ์ต่อการพัฒนาทางไวยากรณ์ในการเขียนเรียงความของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม วิชาเอกคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ชั้นปีที่ 1. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เจแปนฟาวน์เดชัน. (2556). ผลสำรวจสถาบันการสอนภาษาญี่ปุ่นในต่างประเทศประจำปี 2012. วารสารตะวัน. 56(61), 2-3.
- วินส จันทะวงษ์ศรี. (2556). การศึกษาเปรียบเทียบข้อผิดพลาดในการใช้คำช่วย “wa” และ “ga” ตามรูปแบบไวยากรณ์ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- An Yongsu. (1996). 韩国人学习者の指示詞「コ・ソ・ア」の習得における母語の影響について—非現場指示の場合—. 「東北大学文学部日本語学科論集第6号」. Tohoku University.
- David Yoshikazu. (2014). On the Endophoric Use of Demonstratives in Japanese : A Reconsideration of Susumu Kuno's Analysis. Forum of International Development Studies.44

- Iori Isao. (2002). 「この」と「その」の文脈指示的用法再考.一橋留学生センター紀要, 5:5-16, Hitotsubashi University.
- Kinsui Satoshi. (1989). 日本語文法セルフ・マスターシリーズ4 指示詞.くろしお出版.
- Kuno Susumu.(1973). *The Structure of the Japanese Language*. Cambridge, MA : MIT Press.
- Nonami Masataka. (2010).*The Research of Japanese Demonstratives “ko” and “so”’s Non – deictic Reference – A Research Based on Questionnaire Survey -*. 「大阪教育大学紀要 第1部門 第59巻」.Oosaka Kyouiku University.
- Saegusa Reiko. (1998). 文脈指示の「コ」と「ソ」の使い分け.一橋留学生センター紀要, 1 : 53-66, Hitotsubashi University.
- Shanna. (2003). 中国人学習者による日本語指示詞の使い分け—非現場指示のソ系とア系の場合—.『第14回第二言語習得研究会全国 大会予稿集』.Yokohama National University.
- Song Min Eek. (1991). 日本語教育ための日韓指示詞の対照研究.『日本語教育』75（日本語教育学会）.
- Takeda Kanji. (1994). *The Type of the Antecedents of Demonstratives koko , soko , asoko*. 言語学論 第13号.